

Fróðskaparsetrið, Maskinskúlin, Sjómannsskúlin og Teknisku skúlarnir rudda slóð:

Gjort avtalur við norskar skúlar

Útbúgving av fólki er ein iløga í framtíðina. Hetta kostar, og tað mugu okkara politikarar eisini gera sær greitt. Hetta sigur Hans Pauli Joensen, leiðari á Náttúruvísindaligu deildini á Fróðskaparsetrinum, sum heldur avtalurnar við útbúgvingarstovnar í Stavanger kunnu fáa stóran týðning fyri Føroyar, eitt nú í sambandi við eina oljuvinnu. Saman við øðrum skúlum vil Fróðskaparsetrið nú rudda slóðir til útbúgva okkara eigna fólk til at manna eina oljuvinnu - eisini tey týðandi og avgerandi strøvini, ið skulu tryggja, at politikararnir taka tær røttu avgerðirnar.

Umboð fyri Fróðskaparsetrið, Høgskolan í Stavanger, Landsskúlafrýsitingina, Føroya Oljuindnað og Statoil (AMG) fegnast um avtalurnar. Mynd Johan Helmsdal

Jan Müller

Dagurin í gjár var ein týðandi dagur í føroyskari útbúgvingarsøgu. Tá vóru ikki færri enn tveir avtalur undirskrivaðar millum føroyskar og norskar útbúgvingarstovnar.

Á Maskinskúlanum í Havn varð avtala undirskrivað millum fyra føroyskar útbúgvingarstovnar, Tekniska skúlan í Havn, Tekniska skúlan í Klaksvík, Maskinmeistaraskúlan og Sjómannsskúlan øðrumegin og Stavanger maritime videregående skole hinumegin.

Hin avtalan er millum Fróðskaparsetur Føroya og Høgskolan í Stavanger.

Avtalurnar skulu geva føroyingum, sum ætla at velja sær starv innan oljuvinnuna, møguleika at útbúgva seg í Noregi umframt eisini at fara á skeið og fáa eftirbúgving har eins og her heima.

Talan er sum so um einki minni enn eina kollvelting innan føroyska útbúgvingarverkið, tí hesar samarbeiðsáttakalærar í størri mun enn vanligt eru við til at byggja brúgv millum undirvísing og vinnulív.

Pauli Einarsson setti skjótt til á

Tað var formaðurin í Føroya

Oljuindnað og ráðgevi hjá A.L.S., Pauli Einarsson, ið setti skjótt til á. Tað var í sambandi við eina kanningarferð í Stavanger í fjór heyst, at hann og Tórgerð Nielsen á A.L.S. tóku stig til at vitja teir báðar norsku skúlarnar fyri at vita, um ikki møguleiki var fyri at fáa okkurt samstarv í lag við føroyskar útbúgvingarstovnar. Endamálið vit til var at skapa føroyingum eitt betri og tryggari grundarlag fyri at vera við í eini komandi oljuvinnu.

Nú bert nakrar fáar mánaðir seinni er hesin ynski-dreymur vordin veruleiki, ikki minst tí, at góðar krefur í Føroyum og Noregi, eitt nú á Fróðskaparsetrinum og á Landsskúlafrýsitingini, hava arbeitt væl, miðvíst og skjótt.

Tá avtalan varð undirskrivað á Náttúruvísindaligu deildini á Fróðskaparsetrinum í gjár av m.a. Jóan Paula Joensen, rektara og Erik Leif Eriksen, rektara kendist hetta sum, at eitt skjótt varð settur á eitt heilt nýtt kapittul í føroyskari útbúgvingarsøgu.

Ítekiligt úrslit - orð gerast veruleiki

Hans Pauli Joensen er leiðari á Náttúruvísindaligu deildini á Fróðskaparsetri-

num, og hann dylur ikki fyri, hvussu fegin hann er um nýggju avtalurnar.

Tað er hugaligt at siggja, at tað ber til at gera orð til veruleika. Her hugsi um um tað stóra arbeiði, ið varð gjørt av oljuútbúgvingarnevndini í fjór. Tað var karmurin. Avtalurnar, sum nú eru undirskrivaðar við bæði Fróðskaparsetur og hinar skúlarnar, er útfyllingin av hesum karmi.

Hans Pauli Joensen sær hetta sum av stórum týðningi fyri ikki bert føroyska undirvísingarverkið, men eisini fyri alt samfelagið, tí við hesum er møguleiki skaptur fyri at byggja upp eina kompetansu - eisini á høgum støði - rúndan um eina føroyska oljuvinnu.

Avtalurnar, sum eru gjørdar fyri Fróðskaparsetrið, eru meira á einum yvir-órnaðum støði, meðan ein er beinleiðis atlað oljuvinnuni. Tað er útbúgvingin av oljuverkføringum.

Ætlanin er at gera eina útbúgving í Føroyum, sum m.a. byggir á Støðsútbúgvingina innan náttúruvísind, ið er á Fróðskaparsetrinum í dag. Har verður hálvtánað ár lagt omana, og ein stórir partur av hesi undirvísingini verður í Stavanger. Tí leggur tað eisini upp til eitt samstarv innan

lærarakrefur.

Ein partur av hugsanini við umrøddu avtalum er nettopp hetta at kunna senda lærarar til Føroya og somuleiðis at útbúgva viðari føroyskar lærarar til at taka sær av undirvísingini.

Í endanum á umrøddu Støðsútbúgving liggur eitt projekt, og hetta kann so eisini gerast í Føroyum við vegleiðarum úr Stavanger. Projektið kann eisini gerast saman við oljuvinnuni. Tað er rættiliga vanligt, at hetta verður gjørt.

Hans Pauli Joensen heldur sjálvur, at tað kann vera ein týðandi liður í útbúgvingini av oljuverkføringum at fáa møguleika at gera projektið saman við vinnulívunum.

Náttúrligt at samvinna við Noreg

Uppá fyrispurning, hví vit just gera avtalur við norskar skúlar um hesi viðurskiptini sigur Hans Pauli Joensen, at norðmenn hava havt oljuvinnu í nógv ár og hava útbeytt eitt undirvísingarverk á hesum øki í skjótt 30 ár. Tað er tí rættiliga náttúrligt at fara til Noregs. Tað er eisini lætt at fara til Noregs av fíggarligum orsökum. Tí har skal tú ikki gjalda fyri skúlan. Tað skal tu harafurimóti í Bretlandi,

Pauli Einarsson frá Føroya Oljuindnað og Claus Reistrup frá Landsskúlafrýsitingu hava verið við í arbeiðinum at fáa avtalur við norðmenn og fegnast um úrslitið

sum Fróðskaparsetrið annars eisini hevur avtalur við.

Hans Pauli Joensen heldur, at umrøddu avtalur eru við til at lyfta støði hjá f o r o y s k u m útbúgvingarstovnum, somuleiðis sum tað er við til at lyfta støðið í vinnulívunum til at kunna virka í eini oljuvinnu.

Hetta er eisini nakað, sum teir á Fróðskaparsetrinum hava roynt í verkfrøðingauðtbúgvingini eitt nú í elektroverkføring, har projekt eru gjørd saman við vinnulívunum.

Vit spurdu Hans Paula Joensen um ein vandi kann vera í tí, at tað verður foku-serað so nógv uppá útbúgving innan oljuvinnu, at eingin fer at hava áhuga fyri eitt nú fiskivinnuútbúgving meira!

–Eg haldi ikki, at nakar vandi er í tí. Tað er ómetaliga týðningarmikið, at vit halda okkum ajour í fiskivinnuni, tí hon er nakað, sum er varandi, meðan ein oljuvinnu hevur eina avmarkaða lívitið. Tað má vera so, at tá oljuvinnan er av einaferð, so mugu vit framhaldandi duga at fiska, hagraða og selja fisk.

Eiga at manna störv í oljuvinnu við okkara egnu fólkum

–Men um tað nú visir seg, at eingin olja er við Føroyar, hava vit tá gjørt eina skeiva iløga á útbúgvingar-økinum?

–Tað haldi eg ikki. At útbúgva fólk til hesa vinnu ger tey fyr primert at arbeiða í hesi vinnuni, men tað ger tey eisini fyr fyrri at arbeiða í øðrum vinnum.

Hans Pauli Joensen heldur tað hevur stóran týðning, at vit fáa mannað störvini í eini oljuvinnu í størst mun sjálvir.

–Tað vil vera ein innkoyringstíð, har tað kanska ikki fer at vera so væl til at klára tað í øllum liðum í hesi vinnu. Men málið má vera, at vit útbúgva føroyingar til at arbeiða í øllum hesum liðum og at kunna vera við, har avgerðirnar verða tiknar.

–Tú metir, at tað er avgerandi fyri tær politisku avgerðir, at politikararnir hava vælutthúar føroyingar til at ráða teimum!

–Hetta er týðningarmikið. Vit hava sæð tað alt ov oftani, tá vit hava fingið arbeiði gjørt av útlendingum í Føroyum, at tað so ikki liggur so nógv eftir her í landinum, tí vit hava ikki fólk, sum kunnu absorbera ta vitanina, sum er tilgongilig. Tað av týðningi, at vit í Føroyum kunnu útbúgva fólk, sum kunnu absorbera ta vitanina, sum vit kunnu fáa við teimum útlendingum, sum í fyrstu atlogu vilja vera her - og at hesir føroyingar sum frálíðir kunnu vera við til at ráðgeva politikarar í ætlanum, sum verða lagdar fyri av ymskum m.a. teimum, ið vilja útvinna oljuna.

–Tvs. at Fróðskaparsetrið og øðrir føroyskir útbúgvingarstovnar eftir tíni metan kunnu fáa stóran týðning fyri, hvat vit sjálvir kunnu fáa burtur úr eini oljuvinnu!

–Tað vil eg halda. Øll útbúgvingarlíðini, sum leggja seg eftir at útbúgva fólk til at virka í hesi nýggju vinnu, vilja hava ein stóran týðning.

Hans Pauli Joensen visir á, at hóast eingin olja er funnin enn og vit vita ikki, um olja er her, so er tað rætt longu nú at gera okkum út til at taka ímóti eini slíkari vinnu.

–Serliga tá tað snýr seg um tær longri útbúgvingar, so nyttar tað ikki, at vit standa og biða til at útbúgva fólk, til oljan er funnin. Tá skulu vit hava fólkini klár. Og tað er serliga við teimum longri útbúgvingum, at tað tekur tíð at útbúgva seg.

Hann heldur tí ikki, at vit hava tíð til at biða við at útbúgva fólk til hesa vinnu.

Politikararnir eiga at siga ja

Hans Pauli Joensen visir á, at tað í øllum hesum er ómetaliga týðandi fyri teir at kunna tilrættaleggja yvir nokur ár, og tí er eisini avgerandi, at tú veit, um tú